

دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
دانشکده علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات
فارسی

موضوع :

بازتاب مسائل ملی و وطن دوستی در اشعار
شاعران قرن چهارم تا یازدهم

استاد راهنما :
دکتر کامران کسائی

استاد مشاور:
دکتر محمدرضا برزگر خالقی

دانشجو:
مهدی رمضانی
پائیز ۹۰

تقدیم به تمامی شهدا وجانبازان

به پاس قدردانی از نثار جسم و جان گرانقدرشان

در دفاع از خاک ایران عزیز!

چکیده:

آن چه از این رساله بر می آید بررسی بازتاب مسائل ملی و وطن دوستی شاعران از قرن چهارم تا یازدهم می باشد. و در این رساله سعی شده است که از منابع موثقی در زمینه ی شاعران استفاده شود. شاعرانی که در آثار شعری خود ظریف ترین و در عین حال غنی ترین مضامین هویتی ایران را تجلی می کنند. وطن یکی از نماد های عینی این مضامین است که نقش مهم و برجسته ای را در نزد شاعران داشته است. همچنین جشن ها و عیدها که نشان پویایی و شادابی یک جامعه است از مضامین دیگری است که در نزد شاعران ارج و قرب خاصی داشته و از میان اشعار آنان است که با چگونگی برپایی و عواملی مؤثر در ماندگاری یا ناپایداری آن ها و روحيات مردم آن عصر آشنا می شویم. این رساله در چهار فصل تنظیم شده است: فصل اول آشنایی با تاریخچه جشن های ایرانی و آداب و رسوم آنان. فصل دوم بازتاب فرهنگ های اساطیری و کهن ایرانی (میتراثیسم ، زروانیسم و ...) در متون نظم پارسی. فصل سوم وطن دوستی و بازتاب آن در متون نظم پارسی. فصل چهارم بازتاب جشن های ایرانی در متون نظم پارسی.

کلید واژه: ایران، وطن، وطن دوستی، فرهنگ، جشن

سپاسنامه

اکنون که این رساله به پایان رسیده است، بر خود واجب می دانم از زحمات با ارزش استاد راهنما جناب آقای دکتر کامران کسائی، استاد مشاور جناب آقای دکتر محمدرضا برزگر خالقی و دیگر استادان محترم گروه زبان و ادبیات فارسی که در راهنمایی و بررسی این پایان نامه زحمات بسیاری را متحمل شده اند کمال تشکر را داشته باشم همچنین از همسر مهربانم که همواره یاریگرم بوده سپاس و قدردانی بنمایم

مقدمه :

وطن در مفهوم جغرافیایی آن با مرزها و نشانه های مشخص شناخته می شود و در مفهوم بوم شناختی آن ناظر بر محل زندگی انسان ها و ویژگی های آن است و بر حیات فردی ، جمعی و ابعاد عینی و ذهنی انسان تأثیر گذار است . به عبارتی نمی توان اجتماعی از افراد انسانی را سراغ گرفت که فاقد تصویری از وطن به معنای مکانی مشخص برای زندگی باشد. حتی اجتماعاتی که همواره در حرکت و جابجایی از نقطه ای به نقطه ی دیگرند و اصطلاحاً فاقد وطن هستند، تصور وطنی را در نسبت با وطن و مردمانی که دارای وطن اند ، کسب کرده یا به آن منتسب شده اند. زیرا برخورداری از وطن به معنای دسترسی به منابع عینی و ذهنی بقا و تداوم حیات فردی و جمعی است.

از همین روست که خونین ترین منازعات جمعی انسان ها بر سر سرزمین ، تصرف یا حفاظت از آن صورت گرفته و دفاع از وطن ، به معنای حفاظت از ارزشمندی است که لازمه بقا و تداوم حیات جمعی و همچنین عناصر ذهنی آن است. همچنان که در تصرف سرزمین دیگر به معنای برخورداری بیشتر از امکاناتی است که می تواند در بقا و تداوم آن نقش آفرینی کند. هر چند که عوامل دیگری از جمله فرهنگ و نظام معتقدات دینی ، ارزشی و اخلاقی مؤثرند. با این حال وطن و سرزمین مهمترین عنصر تأثیر گذار در این فرایند است ؛ به گونه ای که دفاع از وطن همواره از پشتوانه معتقدات اخلاقی و دینی برخوردار بوده است که نمونه ی آشکار آن حدیث شریف « حب الوطن من الایمان » می باشد.

وطن فی نفسه وفاق آفرین و همبستگی بخش است. تهدیدات سرزمینی همواره وفاق ملی و جمعی به همراه آورده است. حماسه ها کم نظیر ملی و جمعی در چنین شرایطی آفریده می شوند و در عرصه های مختلف فرهنگ ، ادبیات ، هنر و رفتار جمعی بروز و نمود می یابند.

فرهنگ و هنر از مؤلفه های سازنده دیگر هر سرزمین می باشد ، فرهنگی که با تکیه بر تاریخ شناسنامه ملی هر قوم را تشکیل می دهد. فرهنگ و ادب سرزمین کهنسال ایران یکی از غنی ترین و

گسترده ترین فرهنگ ها و ادب جهان است. سابقه ی این فرهنگ بارور و نامدار ، چنان که از لا به لای آثار مکتوب ادبیات کهن به چشم می خورد به دوران زندگی مشترک هند و ایران می پیوندد ، که مشحون از حکمت و فضایل و ویژگی های برجسته فرهنگ های مختلف و سرچشمه عشق به زیبایی ، راستی ، دوستی و نیکی است آن جا که فرهنگ نباشد بشر در خطر و تباهی و زوال است آن جا هم که مفاهیم زیبایی تجلی نکند شادمانی از زندگی رخت بر می بندد.

مسائل ملی و اساطیری چون جشن ها در این روند پویایی و شادابی نقشی انکار ناپذیر دارند و بی شک از عوامل مهم انسجام و یکپارچگی مردم ایران زمین محسوب می شوند زیرا که با برگزاری باشکوه این جشن ها نه تنها هم سویی و هم گرایی در مردم بیشتر می شود بلکه آن ها را با هویت ملی و تمدن پربار نیاکانشان آشنا می کند به عنوان مثال هر ایرانی فارغ از فرقه و مرام سیاسی و مذهبی و اعتقادی خاص خود ، هنگام تحویل سال بر سر سفره ی هفت سین می نشیند و مقدم عید نوروز را گرمی می دارد. اما متأسفانه علی رغم تأثیر بسیار شگرف جشن های ملی در تبلور هویت ایرانی و انسجام هر چه بیشتر آن ها ، بسیاری از مناسک این جشن ها را بیهوده و عبث می پندارند و همین امر کم کم زمینه ی کم رنگ شدن آن ها را فراهم می کند.

ما هم به دلایلی شعر را انتخاب کردیم تا از میان آن ها چگونگی بازتاب این فرهنگ ها را در دوره های مختلف تاریخی بررسی نماییم زیرا زبان شعری تجلی گاه ظریف ترین و در عین حال پرمحتوا ترین مضامین در فرهنگ و هنر هر سرزمین است که تصویرگر زیبایی های طبیعی ، مردمان و فرهنگ و تمدن آن سرزمین می باشد. بنا بر این اگر بخواهیم از تاریخ ، هنر و فرهنگ یک قوم یا ملتی باخبر شویم کافی است به دلایلی به شاهکارهای ادبی و بهترین اشعار آن ها مراجعه کنیم :

دلیل اول ، این که بازتاب اوضاع اجتماعی آن دوران است و شاعران حتی اگر بخواهند جهانی بیندیشند و جهانی بسرایند ناگزیرند به زبان و فرهنگ ملی اندیشیده و شعر بسرایند.

دلیل دوم ، وجود عنصر صداقت در شعر است ، در شعر سهم ناخود آگاه ، بیش از خود آگاه است و خود شاعر در لحظه سرایش شعر نمی داند که محصول نهایی احساس و اندیشه ی او چه خواهد بود. بنا بر این صداقت در شعر را می توان از مهم ترین ویژگی شعر دانست که در متون دیگر مانند متون فلسفی ، سیاسی ، تاریخی و ... یافت نمی شود. از طرفی شعر فارسی در دوره های مختلف تاریخی به زبان خودشناسی و هویت یابی ایرانیان تبدیل شده است که در آن موجی از احساسات و عواطف انسانی ، دینی ، ملی و سایر ارزش های سازنده فرهنگی در قالب های مختلف شعری آشکار می شود.

در این پژوهش بررسی مسائل ملی و وطن دوستی مورد نظر است ، اما می دانیم که جست و جو در شعر این سرزمین کاری بس دشوار است چرا که ادبیات آن به اقیانوس ژرفی می ماند که طول و عرض و عمق آن همیشه در حال افزایش بوده است ، بنا بر این سخنی به گزاف نگفته ایم اگر بگوییم هیچ گاه نمی توان تمام شاعران ایران را شناخت و شناساند اما :

آب جیحون را اگر نتوان کشید هم ز قدر تشنگی نتوان برید

هدف از انتخاب موضوع :

مسائل ملی و وطن دوستی به صورت های پراکنده در آثار مختلفی آمده است اما اثری که به صورت مدون و کامل به آن پرداخته باشد نیست ، لذا همین عامل انگیزه ی ما را در نگارش این رساله بیشتر نمود تا با جمع آوری و تدوین آن به هدف خود که همانا نشان دادن علاقه و رغبت شاعران به هویت های ملی این مرز و بوم است نائل شویم.

شیوه تحقیق

شیوه ی کار بر اساس استخراج فیش از منابع در زمینه های مربوط به جشن ها (نوروز ، مهرگان و سده) و فرهنگ های اساطیری و کهن ایرانی و دیوان های اشعار شاعران دوره های مختلف می باشد. پس از بخش بندی فیش ها با توجه به دوره های مختلف تاریخی به تطبیق موضوعی اشعار شاعران پرداخته و در محل موضوعی آن قرار دادیم.

شیوه ی ارجاع :

معادل انگلیسی اسم های خاص در پایین صفحه آمده است. و ارجاع به منابع قابل استناد بیان مطلب به صورت نام نویسنده ، سال چاپ ، تاریخ چاپ آمده و در بخش منابع و مآخذ به صورت کامل آورده شده است. در ارجاع ابیات شماره ی صفحه دیوان اشعار مورد نظر می باشد و برای تنظیم ترتیب شاعران به تاریخ ادبیات دکتر ذبیح اله صفا استناد شده است.

فهرست مطالب

عنوان	مقدمه
فصل یکم :	Error! Bookmark not defined.
آشنایی با تاریخچه جشن های ایرانی	Error! Bookmark not defined.
بخش یکم : جشنهای ایرانی و ویژگی های آنان	Error! Bookmark not defined.
جشن های ایران باستان	Error! Bookmark not defined.
ویژگی جشن های ایرانی	Error! Bookmark not defined.
زمان برگزاری جشن های ملی ایران باستان	Error! Bookmark not defined.
جشن های فروردین ماه	Error! Bookmark not defined.
جشن های فروردین :	Error! Bookmark not defined.
جشن زایش اشوزردشت (روز اسپیدانوش)	Error! Bookmark not defined.
جشن فروردینگان	Error! Bookmark not defined.
جشن های اردیبهشت ماه	Error! Bookmark not defined.
جشن اردیبهشتگان :	Error! Bookmark not defined.
جشن های خرداد ماه :	Error! Bookmark not defined.
جشن خردادگان :	Error! Bookmark not defined.
جشن های تیر ماه	Error! Bookmark not defined.
تیرگان :	Error! Bookmark not defined.
جشن آب پاشان	Error! Bookmark not defined.
گاهنبار میدیوشهم گاه	Error! Bookmark not defined.
جشن خام خواری	Error! Bookmark not defined.
جشن های مرداد ماه	Error! Bookmark not defined.
آمردادگان :	Error! Bookmark not defined.
جشن های شهریور ماه	Error! Bookmark not defined.
شهریورگان	Error! Bookmark not defined.
جشن های مهر ماه :	Error! Bookmark not defined.
جشن های آبان ماه :	Error! Bookmark not defined.
جشن های آذر ماه	Error! Bookmark not defined.
جشن آذرگان :	Error! Bookmark not defined.
جایگاه آذر در فرهنگ ایران	Error! Bookmark not defined.
ایزد آتش :	Error! Bookmark not defined.
شب چله یا یلدا :	Error! Bookmark not defined.
یلدا در اشعار شاعران کهن ایران زمین :	Error! Bookmark not defined.
جشن های دی ماه / خور ماه	Error! Bookmark not defined.
جشن های بهمن ماه	Error! Bookmark not defined.
بهمنگان / بهمنجنه	Error! Bookmark not defined.
جشن های اسفند ماه :	Error! Bookmark not defined.
پنجم اسفند : اسفندگان	Error! Bookmark not defined.
جشن فروردگان	Error! Bookmark not defined.

- Error! Bookmark not defined. جشن های فصلی (گاهنبار)
- Error! Bookmark not defined. جشن های سالانه (نوروز ، مهرگان ، سده)
- Error! Bookmark not defined. « نوروز »
- Error! Bookmark not defined. جشن نوروز شادمانی
- Error! Bookmark not defined. نوروز در دوران اسلامی
- Error! Bookmark not defined. « آیین های نوروزی »
- Error! Bookmark not defined. ۱- چهارشنبه سوری :
- Error! Bookmark not defined. ۲- کاشتن سبزه :
- Error! Bookmark not defined. ۳- خانه تکانی :
- Error! Bookmark not defined. ۴- تکریم مردگان :
- Error! Bookmark not defined. ۵- میر نوروزی :
- Error! Bookmark not defined. « روایت های اسلامی در مورد نوروز »
- Error! Bookmark not defined. « مهرگان »
- Error! Bookmark not defined. جشن سده :
- Error! Bookmark not defined. برگذاری مراسم سده
- Error! Bookmark not defined. الف - قبل از اسلام
- Error! Bookmark not defined. ب (بعد از اسلام :
- Error! Bookmark not defined. ۳- در عصر حاضر :
- Error! Bookmark not defined. فصل دوم:
- Error! Bookmark not defined. بازتاب فرهنگ های اساطیری و ادیان کهن ایرانی درمتون نظم پارسی
- Error! Bookmark not defined. فرهنگ های اساطیری و کهن ایرانی
- Error! Bookmark not defined. آیین مهر یا میترایسم
- Error! Bookmark not defined. ۱- میترا در ایران و هند
- Error! Bookmark not defined. ۲- زایش و آفرینش میترا
- Error! Bookmark not defined. ۳- چهره و جایگاه میترا :
- Error! Bookmark not defined. ۴-آموزه ها و تعالیم دینی میترایسم
- Error! Bookmark not defined. ۵- اساس آئین مهر پرستی
- Error! Bookmark not defined. ۶- خویشکاری اصلی میترا
- Error! Bookmark not defined. ۷- قربانی کردن گاو
- Error! Bookmark not defined. ۸- اصول کلی و شرایط ورود به مسلک مهرپرستان.
- Error! Bookmark not defined. ۹- پله های تشریف در آیین مهر
- Error! Bookmark not defined. ۹-۱ کلاغ :
- Error! Bookmark not defined. ۹-۲ همسر یا پوشید
- Error! Bookmark not defined. ۹-۳ مقام سرباز :
- Error! Bookmark not defined. ۹-۴ شیر :
- Error! Bookmark not defined. ۹-۵ پارسی :
- Error! Bookmark not defined. ۹-۶ خورشید :
- Error! Bookmark not defined. ۹ - ۷ پیر :
- Error! Bookmark not defined. ۱۰- عرفان و میترائیسم

- Error! Bookmark not defined. عرفان و اصطلاحات مهري آن
- Error! Bookmark not defined. « قلندري »
- Error! Bookmark not defined. نشانه های مشترک مهر پرستي و قلندري
- Error! Bookmark not defined. گاوکشي :
- Error! Bookmark not defined. غسل تعميد
- Error! Bookmark not defined. گورهاي خودسازي
- Error! Bookmark not defined. خدمتگزاري
- Error! Bookmark not defined. زنگ
- Error! Bookmark not defined. پير يا پدر يا بابا
- Error! Bookmark not defined. فردوسي و ميترائيسم :
- Error! Bookmark not defined. آيين قرباني
- Error! Bookmark not defined. نماد هاي دين مهر در حکمت اشراق
- Error! Bookmark not defined. ۱- خورشيد :
- Error! Bookmark not defined. ۲- آتش :
- Error! Bookmark not defined. ۳- عشق :
- Error! Bookmark not defined. قلندر در ديوان سنائي
- Error! Bookmark not defined. قلندر در شعرعطار
- Error! Bookmark not defined. نشانه هاي مهري در آثار نظامي:
- Error! Bookmark not defined. ۱- گزينش بهرام در هفت پيکر
- Error! Bookmark not defined. ۲- اسکندر
- Error! Bookmark not defined. ۳- خواستن بهرام دختر شاهان هفت اقليم را :
- Error! Bookmark not defined. ۴- برگرفتن بهرام تاج را از ميان دو شير :
- Error! Bookmark not defined. بازتاب آيين هاي ايراني در اشعار مولوي.
- Error! Bookmark not defined. ۱- مغان
- Error! Bookmark not defined. ۲- خرابات :
- Error! Bookmark not defined. ۳- مهرباب :
- Error! Bookmark not defined. ۴- رازداري :
- Error! Bookmark not defined. ۵- پيمان :
- Error! Bookmark not defined. ۶- جام :
- Error! Bookmark not defined. ۷- جام جم :
- Error! Bookmark not defined. ۸- ماده سکر آور
- Error! Bookmark not defined. قلندر در ديوان حافظ
- Error! Bookmark not defined. بخش دوم : اديان
- Error! Bookmark not defined. آيين مزدك :
- Error! Bookmark not defined. علت ظهور مزدك
- Error! Bookmark not defined. اصول و عقايد مزدك :
- Error! Bookmark not defined. آيين مزدك در شاهنامه :
- Error! Bookmark not defined. آئين زروان :
- Error! Bookmark not defined. اعتقاد به جبر در آيين زرواني :
- Error! Bookmark not defined. آيين زرواني در شاهنامه :

آیین زرتشت :

مزدیسنا :

اصول عقاید دین زرتشتی :

درون مایه های دین زرتشتی :

آیین زرتشت در شاهنامه

آیین های مزدیسنان در شاهنامه

۱- آتشکده ها :

۱- آذرگشسب :

۲- آذر برزین :

۳- آذر فرتبع

۲- کُستی :

مسعود سعد و اساطیر ایرانی

توصیف ماه های ایرانی :

روز های ایرانی :

نظامی و مزدیسنا

اشعار عطار : Error! Bookmark not defined.

می مغان - دیر خرابات - کیش مغان در

امیر خسرو دهلوی و می مغانه

خواجوی کرمانی :

می مغانه

آیین زرتشت در دیوان حافظ

آتش

زَنار

بزدان - اهریمن

بخش سوم: اسطوره های ایرانی

۱- شاهان

۱-۱ پیشدادیان :

۱-۲ کیانیان :

۱- کیومرث :

۲- هوشنگ :

۳- جمشید :

جم و ایزد مهر و میترا :

جام جم :

جم و سلیمان :

۴- فریدون :

۱- کیقباد :

۲- کی کاووس :

- شاهان در شاهنامه

۱-۱- هوشنگ :

۱-۲- جمشید :

۱-۳- فریدون :

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

- ۵- رستم
- ۶- بهمن
- ۷- اسکندر
- ۸- بهرام گور
- ۹- خسرو شیرین
- ۱۰- فرهاد
- ۱۱- پرویز
- ۱۲- سیمرغ
- فصل سوم :
- وطني دوستي و نماد ها و بازتاب آن در متون نظم پارسی.
- بخش یکم: وطن به معنای عام و فراگیر (عشق به ایران).
- ایران
- وطني دوستي شاعران
- وطني دوستي فردوسي :
- ۱- ایران گرایی
- ۲- ایران :
- سرزنش چینیان در گرشاسبنامه اسدی توسی :
- مناظره عرب و عجم
- میهن دوستي نظامي
- وطني دوستي مولوي
- « حب الوطن از دیدگاه مولانا » :
- حب الوطن من الايمان از دیدگاه سعدی
- ایران در اشعار صائب :
- وطني در اشعار صائب :
- غزل وطنی
- سعدی و عشق به زادگاه
- وصف شیراز :
- برگشت به شیراز :
- ۱- شیراز در شعر حافظ :
- ۲- فارس :
- ۱- ناله های دور از وطن
- نوعي خبوشاني
- ۲- دفاع از وطن :
- ۳- هجوم اقوام بیگانه به وطن :
- هجوم بیگانگان در شاهنامه :
- نبرد دارا و اسکندر
- ۴- انتقاد های اجتماعی با تکیه بر وطن پرستی.
- سیف فرغانی :
- ۳- انتقاد از سلطان نالایق :
- ۱- فریاد از اوضاع بد اجتماعی و مرگ فرزند :

Error! Bookmark not defined. فصل چهارم :

بازتاب جشن های ایرانی در اشعار شاعران قرن چهارم تا

Error! Bookmark not defined. یازدهم

مبحث یکم : نگاهی گذرا بر اوضاع و احوال ادبی ، فرهنگی ،

Error! Bookmark not defined. تاریخی و سیاسی ایران از طاهریان تا صفوی :

Error! Bookmark not defined. دوره صفاریان و سامانیان (قرن سوم و چهارم)

Error! Bookmark not defined. - دوره غزنویان ، تا خوارزمشاهیان (قرن پنجم تا هفتم)

Error! Bookmark not defined. حماسه های دینی :

Error! Bookmark not defined. - دوره مغول و تیموری (قرن هفتم تا نهم)

Error! Bookmark not defined. دوره صفویان (قرن دهم و یازدهم) :

Error! Bookmark not defined. عناصر فرهنگ ایران باستان در دوره صفویه :

مبحث دوم : بازتاب جشن ها و آیین ها در شعر شاعران (از سده

Error! Bookmark not defined. چهارم تا یازدهم) :

Error! Bookmark not defined. تحلیلی مختصر از چگونگی اشارات شاعران به جشن های ایرانی.

Error! Bookmark not defined. شاعران درباری :

Error! Bookmark not defined. شاعران غیر درباری :

Error! Bookmark not defined. رودکی

Error! Bookmark not defined. دقیقی

Error! Bookmark not defined. بازتاب جشن ها در شاهنامه :

Error! Bookmark not defined. ۱- سده :

Error! Bookmark not defined. ۲- مهرگان :

Error! Bookmark not defined. ۳- نوروز :

Error! Bookmark not defined. ۴- جشن شاه کی خسرو :

Error! Bookmark not defined. ۵- جشن تیرگان :

Error! Bookmark not defined. فرخی سیستانی

Error! Bookmark not defined. شن سده در اشعار فرخی :

Error! Bookmark not defined. عنصری

Error! Bookmark not defined. مهرگان در اشعار عنصری

Error! Bookmark not defined. سده در دیوان عنصری

Error! Bookmark not defined. نوروز در اشعار عنصری

Error! Bookmark not defined. منوچهری

Error! Bookmark not defined. مهرگان :

Error! Bookmark not defined. سده

Error! Bookmark not defined. اسدی توسی

Error! Bookmark not defined. قطران تبریزی

Error! Bookmark not defined. قطران : نوروز و مهرگان :

Error! Bookmark not defined. ناصر خسرو

Error! Bookmark not defined. مسعود سعد

Error! Bookmark not defined. امیر معزی

Error! Bookmark not defined. سوزنی

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. اوحدی مراغه ای و اشعار نوروزی
Error! Bookmark not defined. یلدا - نوروز - لباس نوروزی :
Error! Bookmark not defined. خواجوی کرمانی :
Error! Bookmark not defined. ۱- آزادی زندانیان
Error! Bookmark not defined. ۳- میر نوروزی
Error! Bookmark not defined. نغمه ی نوروزی - بانگ عشاق ، پرده نوروزی ، نوبت عشاق.
Error! Bookmark not defined. ابن یمن فریومدی :
Error! Bookmark not defined. ۱- « فرخنده باد » :
Error! Bookmark not defined. ۲- چنگ نوروزی :
Error! Bookmark not defined. ۳- باده خواری در عید
Error! Bookmark not defined. ۴- خورشید داد :
Error! Bookmark not defined. ۵- می مغانه :
Error! Bookmark not defined. ۶- آرزوی قربان شدن
Error! Bookmark not defined. سلمان ساوجی
Error! Bookmark not defined. حافظ
Error! Bookmark not defined. نوروز در دیوان حافظ :
Error! Bookmark not defined. جامی
Error! Bookmark not defined. نوروز در اشعار جامی :
Error! Bookmark not defined. بابافغانی
Error! Bookmark not defined. اسیری لاهیجی
Error! Bookmark not defined. بزم وصال :
Error! Bookmark not defined. عید دیدار :
Error! Bookmark not defined. اهلی شیرازی :
Error! Bookmark not defined. « حنا بندی عید »
Error! Bookmark not defined. کلیم کاشانی
Error! Bookmark not defined. طالب آملی :
Error! Bookmark not defined. « آواز و ساز نوروزی »
Error! Bookmark not defined. می خوری در عید
Error! Bookmark not defined. بازی کودکانه
Error! Bookmark not defined. حنابندان عید
Error! Bookmark not defined. لباس و جامه های عیدی
Error! Bookmark not defined. جشن شاهانه
Error! Bookmark not defined. عید دیدار
Error! Bookmark not defined. « عید رخسار »
Error! Bookmark not defined. شربت دیدار
Error! Bookmark not defined. صائب
Error! Bookmark not defined. نوروز در اشعار صائب :
Error! Bookmark not defined. ۱- تبریک نوروز
Error! Bookmark not defined. - نوروز و شادی و شادابی کودکان
Error! Bookmark not defined. ۳- حنابندان در عید

Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.

۴-- بهار عدل
۵- « عید رخسار »
۶- شراب وصل
۷- « قاتل »
۸- آرزوی قربان شدن
نتیجه گیری :
فهرست کتابها :
فهرست مقالات :
فهرست سایت ها و مقالات اینترنتی

فصل یکم :

آشنایی با تاریخچه جشن های ایرانی

بخش یکم: جشنهای ایرانی و ویژگی های آنان

یکی از عمده ترین عوامل اعتلا و اقتدار ملت ها ، سلامت روح و روان و اعتدال و سازگاری میان ارضای نیازهای جسم و جان است و افراط و تفریط در برآوردن هر یک از این نیازها موجب بروز ناهنجاریهای دینی ، فرهنگی ، سیاسی و اجتماعی خواهد شد. چنان که مثلاً عدم ارضای درست و برقراری تعادل میان حالات و عواطف مختلف انسان مانند غم و شادی می تواند سبب پیدایش اختلافات روانی و شخصیتی نظیر روان پریشی و از خود بیگانگی شود. پیامد های ناگوار و زیان های غیر قابل جبران به بار آورد.

از این منظر ، انسان نا متعادل هرگز نمی تواند منشأ خلاقیت و نوآوری و پویایی تعالی جامعه باشد. ملت ایران با پی بردن به این راز ، سعی کردند که شاد و خوشدل زندگی کنند که حافظ هم سفارش به این خوش دلی را در آغاز بهار سفارش می کند :

نو بهار است در آن کوش که خوشدل باشی که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی

اگر چه فراز و نشیب های تاریخ سیاسی پر ماجرا این باور ارزنده را دستخوش حوادث شوم گردانده اما ملت ایران در گذر تاریخ پیش از اسلام تا بعد از اسلام هرگز از ضرورت آن غافل نبوده اند. تأیید این ادعا یکی از بند های اول کتیبه داریوش در شوش است :

« بغ بزرگ است اهورمزدا ، که این جهان را آفرید که آن جهان را آفرید که مردم را آفرید و شادی را برای مردم آفرید. » این سخن داریوش بازتاب بینش ایرانیان باستان است بر اقرار به این که اهورامزدا آفریننده مردم ، دنیا و آخرت است ، اما همسنگ قرار دادن شادی با مردم ، دنیا و آخرت ، دلیل ارزش عظیم و مقام رفیع شادی در میان ایرانیان است.

در هر دوره ای هم که شادی بیشتر رواج و گسترش یافته رضایت بیشتر اجتماعی و ملی را در پی داشته است و میزان رضایت مردم از روح حاکم بر زمانه شان بیشتر بوده است . تعلق خاطر و همبستگی اجتماعی نیز استحکام بیشتری یافته و در نتیجه به عوامل ملی عمق و غنای فراوان تری بخشیده است.

از عوامل این شادی ها می توان به اعیاد و سنت هایی اشاره کرد که در دوره های مختلف ایران رایج بوده است و نقش انکار ناپذیری را ایفا نموده اند و از مؤلفه های کلیدی در نگرهبانی و معرفی هویت ایرانی بوده اند ، و این اعیاد و آیین های کهن همراه با جشن هایی بود که در بزرگداشت آن ها برگزار می شد.

جشن های ملل مختلف جهان بر اساس خاطرات تاریخی و موقعیت جغرافیایی آن ها آغاز شده و تداوم یافته است. اعیاد ملی ، معمولاً معدود هستند و به شخصی یا واقعه ای خاص مربوط اند که نقش برجسته ای در حیات ملی ملت داشته اند. بر این اساس ملت های کهن و دیر پا معمولاً اعیاد مهم زیادی دارند